

C/2023/447

1.12.2023

P9_TA(2023)0112

Utmaningar för Republiken Moldavien

Europaparlamentets resolution av den 19 april 2023 om utmaningar för Republiken Moldavien (2023/2595(RSP))

(C/2023/447)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av sina tidigare resolutioner om Moldavien, Ukraina och Ryssland,
- med beaktande av associeringsavtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Moldavien, å andra sidan⁽¹⁾, vilket inkluderar ett djupgående och omfattande frihandelsområde och fullt ut trädde i kraft den 1 juli 2016,
- med beaktande av Moldaviens ansökan om EU-medlemskap den 3 mars 2022 och Europeiska rådets därpå följande beviljande av status som kandidatland den 23 juni 2022, på grundval av en positiv bedömning av kommissionen och i linje med parlamentets synpunkter,
- med beaktande av kommissionens yttrande av den 17 juni 2022 om Republiken Moldaviens ansökan om medlemskap i Europeiska unionen (COM(2022)0406), rådets slutsatser av den 24 juni 2022 om Ukrainas, Republiken Moldaviens och Georgiens medlemskapsansökningar, kommissionens analytiska rapport av den 1 februari 2023 om Moldaviens anpassning till EU:s regelverk (SWD(2023)0032) och kommissionens rapport av den 6 februari 2023 om genomförandet av Republiken Moldaviens associering (SWD(2023)0041),
- med beaktande av Europeiska rådets slutsatser av den 23 mars 2023,
- med beaktande av det gemensamma uttalandet efter det sjunde mötet i associeringsrådet EU–Moldavien den 7 februari 2023 och det slutliga uttalandet från det trettonde mötet i den parlamentariska associeringskommittén EU–Moldavien den 23 mars 2023,
- med beaktande av FN-stadgan, Helsingforslutakten och Parisstadgan för ett nytt Europa,
- med beaktande av artikel 132.2 och 132.4 i arbetsordningen, och av följande skäl:
  - A. Moldavien har fördömt Rysslands anfallskrig mot Ukraina sedan början och har stött Ukrainas territoriella integritet. Moldavien har drabbats oproportionerligt hårt av kriget och har tvingats hantera en tillströmning av över 700 000 ukrainska flyktingar – proportionellt mer än något annat land – och över 100 000 av dem är fortfarande kvar i landet, samtidigt som den moldaviska ekonomin har drabbats hårt av förlorad handel, minskade utländska investeringar och höjda energi- och transportpriser. I samarbete med inhemska ryskstödda aktörer har Ryssland underblåst och utnyttjat den resulterade ekonomiska osäkerheten för att försvaga legitimiteten hos och främja motstånd mot den moldaviska regeringens proeuropeiska politik.
  - B. Ryssland har använt sin gasexport som ett verktyg för att utöva påtryckningar på den moldaviska regeringen, bland annat på dess proeuropeiska inriktning, genom att på konstlad väg skapa en kris i gasförsörjningen under 2021 och 2022. Rysslands användning av energi som vapen har ytterligare blottlagt den moldaviska energisektorns bräcklighet, samtidigt som Moldaviens kopplingar till EU:s marknader och mekanismer för gas och el har hjälpt landet att övervinna krisen. De höga energipriserna ledde till att inflationen steg till 30 %, och Moldaviens ekonomiska produktion minskade med 5,9 % jämfört med föregående år i reala termer under 2022. Även om Moldavien har diversifierat sin naturgastillförsel bort från Ryssland är dess elförsörjning till stor del beroende av det ryskägda kraftverket Cuciurgan i regionen Transnistrien.

⁽¹⁾ EUT L 260, 30.8.2014, s. 4.

- C. I början av 1990-talet deltog Ryssland direkt i Transnistrienkriget mot den moldaviska staten och har sedan dess fortsatt att sponsra den de facto ockuperade regionen Transnistrien, där det ännu i dag olagligen upprätthåller uppskattningsvis 1 500 ryska trupper. Den 22 juni 2018 uppmanade FN:s generalförsamling Ryssland att villkorslöst och utan ytterligare dröjsmål slutföra ett tillbakadragande under ordnade former av sina styrkor och sin krigsmateriel från Moldaviens territorium. Ammunitionslagret i Cobasna, som är beläget i regionen Transnistrien nära gränsen mellan Ukraina och Moldavien, innehåller cirka 22 000 ton gammal sovjetisk ammunition och militär utrustning som bevakas av den operativa gruppen av ryska styrkor. Trots de åtaganden som gjordes 1999 och återigen 2021 har Ryssland underlåtit att säkerställa fullständig förstöring av dessa vapen och dra tillbaka sina olagligen stationerade trupper.
- D. Den 21 februari 2023 upphävde Rysslands president, Vladimir Putin, sitt dekret av den 7 maj 2012 om åtgärder för att genomföra Ryska federationens utrikespolitik, där Ryssland bland annat åtog sig att försöka hitta sätt att lösa separatistfrågan "på grundval av respekt för Republiken Moldaviens suveränitet, territoriella integritet och neutrala status vid fastställandet av Transnistriens särskilda status".
- E. Ryssland har använt provokationer, desinformation, cyberattacker och andra hybridmetoder för att undergräva Moldaviens stabilitet och suveränitet. Under de senaste åren har Moldavien sett en ökning av desinformation från ryska och proryska källor och medier. Rysslands omstörtande verksamhet i det moldaviska informationsrummet har även som mål att underminera det folkliga stödet för tillfälligt fördrivna ukrainare och för Europeiska unionen, låsa fast ukrainska styrkor på den södra gränsen och främja ytterligare destabilisering. Bland de aktiva åtgärder som planeras av Ryssland finns att etablera och främja frontorganisationer förklädda till icke-statliga organisationer och "kulturcentrum", etablera starka proryska politiska och samhällsrelaterade valkretsar, åter göra Moldavien beroende av ryska kolväten och vidta åtgärder som skulle kunna leda till en väpnad upptrappning i den ockuperade regionen Transnistrien i Moldavien. Ryska tjänstemän har upprepade gånger och felaktigt hävdats att den ryskspråkiga befolkningen i Moldavien förtrycks.
- F. Ryska missiler avfytrade mot Ukraina har vid flera tillfällen flugit över Moldaviens territorium, vilket tydligt kränker Moldaviens suveränitet, och vid flera tillfällen har ryskt missilskrot fallit på moldaviskt territorium, vilket har skadat och utgjort en livsfara för civila. Moldaviens luftövervakning och luftförsvar är i akut behov av investeringar och modernisering, och den moldaviska regeringen har bett sina västerländska partner om luftvärnssystem.
- G. Den 9 februari 2023 informerade Ukrainas president, Volodymyr Zelenskyj, Europeiska rådet om att Ukraina hade ertappat den ryska underrättelsetjänsten med en plan på att förstöra det demokratiska systemet i Moldavien och få kontroll över landet. Detta bekräftades senare av Moldaviens president, Maia Sandu, som förklarade att landet hade fått underrättelser som tydde på att Ryssland planerade att våldsamt störta Moldaviens proeuropeiska ledarskap.
- H. Ryssland använder interna, proryska oligarker och politiska krafter, såsom Şorpartiet, för att destabilisera den politiska situationen i landet. Şorpartiet har enligt uppgift aktivt rekryterat, arrangerat logistiken för och missbrukat medborgarnas utsatta ekonomiska ställning genom att ge ekonomiska incitament för att delta i regeringsfientliga protester sedan augusti 2022. Şorpartiets ledare, Ilan Şor, flydde från Moldavien 2019 efter att ha dömts för penningtvätt och förskingring i en bankbedrägeriskandal som ledde till att motsvarande 1 miljard USD försvann från Moldaviens banksystem. Den 13 april 2023 dömde appellationsdomstolen i Chişinău Ilan Şor till 15 års fängelse för korruption i bankbedrägerimålet. Moldaviska åklagare har begärt att han utlämnas från Israel och har också väckt åtal mot hans parti för att ha tagit emot olaglig finansiering.
- I. Moldaviens regering har uppmanat EU att införa sanktioner mot oligarken Ilan Şor, som befinner sig på flykt och som man anklagar för att hjälpa Ryssland att driva ett hybridkrig mot regeringen i Chişinău genom att sprida social oro. Oligarkerna Ilan Şor och Vladimir Plahotniuc har ålagts sanktioner av Förenta staterna och Förenade kungariket för deras inblandning i bankbedrägeriet på 1 miljard USD och andra olagliga förehavanden.
- J. Moldaviens demokrati har visat sig vara motståndskraftig mot rysk desinformation och propaganda under den senaste regeringsombildningen trots ökningen av rysk och ryskstödd omstörtande verksamhet. Trots alla dessa försök till destabilisering har det moldaviska folket och ledarskapet varit fast beslutna att följa den proeuropeiska väg som de har valt.

- K. Moldavien lämnade in sin ansökan om medlemskap i EU den 3 mars 2022, vilket visar att de moldaviska myndigheterna och landets medborgare är fast beslutna att främja Moldaviens europeiska integration. Moldavien är nu ett kandidatland för EU-medlemskap.
- L. Moldaviens regering har inlett en ambitiös politisk, rättslig och institutionell reformprocess och visat att den är besluten att uppfylla de nio steg som fastställs i kommissionens yttrande för att uppnå de villkor som har ställts upp för att anslutningsförhandlingar ska kunna inledas. Den moldaviska regeringens genomförande av befintliga avtal visar dess engagemang för närmare samarbete med och integrering i unionen. EU-anslutning är alljämt en meritbaserad process som kräver att fastställda kriterier och villkor uppfylls.
- M. Moldavien är en nära och viktig partner till EU, och förbindelserna mellan EU och Moldavien har intensifierats under det senaste året, på grundval av ett ömsesidigt åtagande att stärka sin politiska associering och fördjupa sin ekonomiska integration. I rådets slutsatser av den 13 december 2022 om utvidgningen och stabiliserings- och associeringsprocessen betonades en ytterligare fördjupning av EU:s sektoriella samarbete med Moldavien och dess integrering på EU:s inre marknad. EU och dess medlemsstater har gett betydande politiskt, ekonomiskt och humanitärt stöd till Moldavien och har aktivt engagerat sig för att främja rättsstatsprincipen, demokratin och reformer i landet. Europeiska rådet bekräftade i sina slutsatser av den 23 mars 2023 EU:s beslutsamhet att fortsätta att ge Moldavien allt relevant stöd och gav kommissionen i uppdrag att lägga fram ett stödpaket inför nästa möte. Det behövs ett ambitiöst och omfattande stödpaket både för att motverka externa aktörers destabiliserande verksamhet och för att upprätthålla landets väg mot anslutning.
- N. Unionen har försett Moldavien med 1,09 miljarder EUR i lån och bidrag sedan oktober 2021 för att stärka dess motståndskraft, däribland budgetstöd, makroekonomiskt stöd, humanitärt bistånd och stöd inom ramen för unionens civilskyddsmekanism och stödplattformen för Moldavien. Den andra delbetalningen av 105 miljoner EUR i makroekonomiskt stöd som utlovades i november 2022 har ännu inte betalats ut. Rådet antog stödåtgärder till ett värde av 7 miljoner EUR 2021 och 40 miljoner EUR 2022 i ytterligare icke-dödligt militärt stöd inom ramen för den europeiska fredsfaciliteten. EU:s gränsövervakningsuppdrag (EU BAM) stöder Moldaviens och Ukrainas ansträngningar för att effektivt förvalta sin gemensamma gräns.
- O. Moldavien kommer att stå värd för nästa toppmöte för den europeiska politiska gemenskapen i Chişinău och visar på så sätt sin ambitiösa och beslutsamma proeuropeiska hållning.
- P. Moldavien klarade av de betydande logistiska flaskhalsarna vid landets gräns mot Ukraina genom att sätta in ytterligare specialiserad gränsbevakningspersonal.
1. Europaparlamentet uttrycker sin solidaritet med Moldaviens folk under denna svåra tid och upprepar sitt orubbliga stöd för Moldaviens oberoende, suveränitet och territoriella integritet. Parlamentet fördömer skarpt Rysslands upprepade försök att destabilisera Moldavien och dess regering och samhälle, vilket bland annat omfattat användning av hybridmetoder, användning av energiförsörjning som vapen, upprepade kränkningar av Moldaviens luftrum, desinformationskampanjer och iscensatta protester samt hot om våld. Parlamentet uppmanar de ryska myndigheterna att respektera Moldaviens oberoende, suveränitet och territoriella integritet, att upphöra med sina provokationer och försök att destabilisera landet, att dra tillbaka sina militära styrkor från Transnistrien i Moldavien, att säkerställa en trygg evakuering eller fullständig destruktion av all ammunition och utrustning i Cobasna-depån under internationellt överinseende och att stödja en fredlig och hållbar lösning på konflikten i Transnistrien, i linje med folkrättens principer och inom Moldaviens internationellt erkända gränser.
  2. Europaparlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att noga övervaka situationen i Moldavien och att vidta åtgärder för att motverka Rysslands användning av hybridmetoder. Parlamentet uppmanar EU att öka sitt stöd till Moldavien, bland annat genom att tillhandahålla mer tekniska resurser, ekonomiskt stöd och expertis för att bekämpa desinformation, cyberattacker och andra hybridattacker. Parlamentet uppmanar kommissionen och Europeiska utrikes-tjänsten att förbättra den strategiska kommunikationen om EU i Moldavien. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att fortsätta att stödja mediernas oberoende i Moldavien samt insatserna för att öka samhällets mediekompetens och färdigheter i kritisk analys i syfte att förbättra befolkningens förmåga att upptäcka desinformation.

3. Europaparlamentet välkomnar president Maia Sandus ledarskap och politiska mod, samt den beslutsamhet och det ansvar med vilket de moldaviska myndigheterna har lyckats avslöja och motverka ryskstödda försök att destabilisera regeringen. Parlamentet uppmanar rådet, kommissionen och utrikestjänsten att noggrant utvärdera de befintliga stödåtgärderna, med beaktande av de ökade säkerhetsriskerna för Moldavien och behovet av att stärka Moldaviens statliga institutioners, väpnade styrkors och samhälles motståndskraft mot externa försök till destabilisering och provokation. Parlamentet välkomnar det svenska ordförandeskapets förslag om att inrätta ett civilt EU-uppdrag i Moldavien inom ramen för den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik (EU:s partnerskapsuppdrag till Moldavien – EUPM Moldova) för att tillhandahålla stöd för att motverka desinformation samt cyber- och hybridhot. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att inrätta och snabbt inleda ett ambitiöst rådgivande civilt EU-uppdrag inom ramen för den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik och att därför prioritera lanseringen av uppdraget i rådet (utrikes frågor) den 22 maj 2023 och att ordentligt bemanna och finansiera detta uppdrag.

4. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och utrikestjänsten att stärka samarbetet med Moldavien ytterligare för att förbättra landets motståndskraft mot hybridhot, även genom den gemensamma utvecklingen av en strategi för att skydda integriteten och säkerhetsmiljön för 2023 års lokala val, 2024 års presidentval och 2025 års parlamentsval, för att stödja det arbete som utförs av journalister och det civila samhällets organisationer för att motverka desinformation. Parlamentet uppmanar kommissionen och de moldaviska myndigheterna att stärka sina strategiska kommunikationer med den moldaviska befolkningen, inbegripet i regionen Transnistrien i Moldavien. Parlamentet uppmanar vidare sociala medieplattformar att utveckla och genomföra specifika onlineåtgärder för innehållsmoderering som är känsliga för desinformationssammanhanget i Moldavien.

5. Europaparlamentet välkomnar de moldaviska myndigheternas tydliga fördömande av Rysslands anfallskrig mot Ukraina och välkomnar regeringens åtagande att anpassa sig till EU:s restriktiva åtgärder mot Ryssland. Parlamentet uppmanar kommissionen att bistå Moldavien i genomförandet av dessa sanktioner och att tillhandahålla stöd för att mildra eventuella negativa konsekvenser. Parlamentet lovordar Moldaviens fortsatta solidaritet med de människor som flyr Ukraina på grund av Rysslands anfallskrig och landets senaste beslut att bevilja dem tillfälligt skydd i enlighet med relevant EU-lagstiftning. Parlamentet uppmanar kommissionen att fortsätta att leverera humanitärt stöd via EU:s civilskyddsmechanism, gränsförvaltningsstöd via Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån (Frontex) och EU:s omlokaliserade gränsövervakningsuppdrag och stöd för transport av personer till EU:s medlemsstater i samband med solidaritetsplattformen. Parlamentet upprepar sin uppmaning till kommissionen och Moldaviens myndigheter att ta hänsyn till de särskilda behoven hos de flyktingbarn från Ukraina som för närvarande bor i Moldavien och att inrätta stödprogram för flyktingkvinnor, i synnerhet de som är i särskilt behov av stöd till offer för könsrelaterat våld, och att säkerställa tillgången till tjänster för sexuell och reproduktiv hälsa.

6. Europaparlamentet betonar Moldaviens roll som en garant för regional säkerhet, särskilt sedan Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina inleddes. Parlamentet välkomnar det ökade stödet till Moldavien i den europeiska fredsfaciliteten under 2022 för att främja moderniseringen av den moldaviska försvarsmakten. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att öka de bidrag som Moldavien får från den europeiska fredsfaciliteten, genom långsiktiga och förutsägbara årliga anslag, vilket bland annat skulle göra det möjligt för Moldavien att förbättra sin luftövervakning och sitt luftförsvar och därmed även öka EU:s säkerhet vid sina gränser.

7. Europaparlamentet stöder det fortsatta arbetet inom ramen för den politiska dialogen och säkerhetsdialogen på hög nivå mellan EU och Moldavien för att stärka samarbetet i fråga om utrikes- och säkerhetspolitiken, ta upp relevanta frågor av intresse för regional säkerhet och stabilitet och diskutera möjligheterna till nära samordning och effektiva bistånds- och stödåtgärder. Parlamentet uttrycker sin uppskattning för Moldaviens deltagande i EU:s utbildningsuppdrag till Mali och dess avsikt att bidra till EU:s utbildningsuppdrag till Somalia och Eufor Althea i Bosnien och Hercegovina samt att utöka samarbetet för att motverka hybridhot.

8. Europaparlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att utvidga tillämpningsområdet för EU:s globala sanktionsordning när det gäller mänskliga rättigheter till att som straffbar gärning omfatta korrupsionsåtgärder som underminerar ett lands säkerhet, stabilitet och konstitutionella ordning samt demokratiska institutioner. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att införa omedelbara sanktioner mot dem som försöker destabilisera Moldavien, undergräva dess säkerhet, stabilitet och konstitutionella ordning eller korrumpiera landets politiska och ekonomiska institutioner. Parlamentet uppmanar i detta sammanhang EU att införa sanktioner mot oligarkerna Ilan Şor och Vladimir Plahotniuc, som befinner sig på flykt, personligen och att i tillämpliga fall införa sanktioner mot deras företag och politiska organisationer. Parlamentet uppmanar respektive värdstater och värdterritorier att utlämna Ilan Şor och Vladimir Plahotniuc för att de ska kunna ställas inför rätta i Moldavien.

9. Europaparlamentet bekräftar sitt engagemang för Moldaviens medlemskap i Europeiska unionen. Parlamentet anser att det skulle utgöra en geostrategisk investering i ett enat och starkt Europa. Parlamentet erkänner regeringens framsteg när det gäller reformer och nivå av anpassning till EU:s regelverk och uppmanar den att intensifiera arbetet för att fullständigt och effektivt genomföra associeringsavtalet och det djupgående och omfattande frihandelsavtalet. Parlamentet uppmanar EU:s och medlemsstaternas ledare att fortsätta att satsa på politisk dialog med Moldavien och att också besöka landet, bland annat som ett sätt att visa EU:s engagemang för Moldaviens europeiska framtid. Parlamentet uppmanar kommissionen att bifoga tydliga, mätbara och enhetliga kriterier och riktmärken för de nio steg som fastställts för Moldavien för att gå vidare mot ett EU-medlemskap.

10. Europaparlamentet välkomnar de moldaviska myndigheternas betydande ansträngningar för att föra reformagendan framåt och deras beslutsamhet att uppfylla de nio steg som fastställts i kommissionens yttrande, trots Rysslands påtryckningar och de kriser som utlösts av Rysslands anfallskrig mot Ukraina. Parlamentet uppmanar Moldavien att beslutsamt fortsätta med sin reformagenda för demokrati och rättsstatlighet. Parlamentet uppmanar regeringen att samarbeta med alla berörda parter för att uppnå en djupgående, hållbar och omfattande reform av rättsväsendet och korruptionsbekämpningen, i linje med EU:s och Venedigkommissionens rekommendationer. Parlamentet lovordar de beslutsamma åtgärder som regeringen vidtagit för att förbättra rättsväsendets funktion, inbegripet de framsteg som gjorts i förhandskontrollförfarandet för nya medlemmar av det högsta domarrådet och det högsta åklagarrådet. Parlamentet uppmanar alla relevanta aktörer, särskilt generalförsamlingen av domare, att säkerställa att de återstående befattningarna i högsta domarrådet tillsätts snabbt och i enlighet med de höga standarder som har fastställts för dess ledamöters integritet. Parlamentet välkomnar de åtgärder som vidtagits för att bekämpa korruption, såsom genomförandet av lagstiftningen om rättegångar i den tilltalades utvaro och de framsteg som gjorts i lagföringen av ett antal uppmärksammade korruptionsfall och de fall som har samband med bankbedrägeriet på 1 miljard USD. Parlamentet uppmanar de moldaviska myndigheterna att fortsätta och ytterligare stärka sina insatser för att bekämpa korruption, särskilt genom att klargöra mandatet för landets specialiserade korruptionsbekämpande institutioner och genom att stärka effektiviteten hos det nationella centrumet för korruptionsbekämpning och den nationella integritetsmyndigheten. Parlamentet påminner om vikten av att etablera trovärdiga resultat när det gäller lagföring och domar i korruptionsrelaterade mål på grundval av proaktiva och effektiva utredningar som en fråga av högsta prioritet.

11. Europaparlamentet uppmanar Moldaviens insatser för att ta itu med organiserad och allvarlig internationell och gränsöverskridande brottslighet. Parlamentet uppmanar kommissionen att öka stödet till moldaviska brottsbekämpande organ för att förebygga dessa typer av brottslighet. Parlamentet välkomnar Moldaviens förstärkta samarbete med Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol), Europeiska unionens byrå för utbildning av tjänstemän inom brottsbekämpning (Cepol) och Frontex och uppmanar kommissionen och rådet att öka dessa institutioners närvaro i Moldavien. Parlamentet välkomnar det nära samarbetet inom ramen för EU:s stödcentrum för inre säkerhet och gränsförvaltning i Moldavien och efterlyser en förstärkning av EU:s stödcentrum, bland annat genom att utse och upprätthålla kontaktpunkter vid de relevanta EU-institutionerna och genom att tillhandahålla ytterligare ekonomiskt stöd från EU till dess operativa verksamhet. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att öka sitt stöd till Moldaviens inrikesministerium och att förbättra samarbetet med Moldavien i fråga om utbyte av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter.

12. Europaparlamentet välkomnar Moldaviens åtagande att öka sina ansträngningar för att uppfylla det krav på "avoligarkisering" som fastställdes i kommissionens yttrande. Parlamentet välkomnar lagförslaget om "avoligarkisering", lagstiftningen om medieägande och antagandet av den nya strategin för förvaltning av statlig egendom, statliga företag och enheter med statligt kapital 2022–2030. Parlamentet uppmanar dock bestämt myndigheterna att ta itu med Venedigkommissionens rekommendationer att anta en systematisk strategi för att stärka institutionerna och lagstiftningen om förhindrande av monopol, konkurrenspolitik, politiska partier, val, beskattning, korruptionsbekämpning och penningtvätt. Parlamentet uppmanar kommissionen att förtydliga den "avoligarkiseringsprocess" som beskrivs i de nio stegen.

13. Europaparlamentet upprepar sitt krav på ett innovativt, kompletterande och flexibelt samspel mellan genomförandet av associeringsavtalet och anslutningsförhandlingsprocessen, som gör det möjligt för Moldavien att gradvis integreras på EU:s inre marknad, på grundval av en handlingsplan med prioriteringar och relevanta sektorsprogram och som ger tillgång till relevanta EU-medel, så att moldaviska medborgare kan dra nytta av fördelarna med anslutningen under hela processen och inte bara när den är slutförd.

14. Europaparlamentet understryker vikten av att påskynda landets reformprocess för att förbättra levnadsstandarden för befolkningen, särskilt för de mest utsatta befolkningsgrupperna och i regionerna, och för att ge de yngre generationerna attraktiva livs- och arbetsutsikter i landet. Parlamentet påminner också om att Moldavien måste stå fast vid sina åtaganden att öka jämställdheten och bekämpa våld mot kvinnor, som noterades i de nio steg som kommissionen fastställde i sitt yttrande.

15. Europaparlamentet ser fram emot Moldaviens uppfyllande av de nio steg som fastställdes i kommissionens yttrande och kommissionens bedömning som en del av 2023 års utvidgningspaket. Parlamentet uppmanar i detta sammanhang kommissionen och Europeiska rådet att inleda förhandlingar om EU-anslutning före utgången av 2023, när de nio stegen har uppfyllts.

16. Europaparlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att stödja Moldaviens integration genom att införliva landet i EU:s program, instrument och byråer, såsom EU:s program för den inre marknaden, programmet för ett digitalt Europa, EU:s civilskyddsmekanism, Europeiska miljöbyrån, Fonden för ett sammanlänkat Europa, Europeiska försvarsbyrån, Organet för europeiska regleringsmyndigheter för elektronisk kommunikation (Berec), DiscoverEU, programmet för sysselsättning och social innovation med flera, samt öka Moldaviens deltagande i program som landet redan har anslutit sig till, såsom Erasmus Mundus.

17. Europaparlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att fortsätta att ge politiskt, ekonomiskt och humanitärt stöd till Moldavien, inklusive genom stödplattformen för Moldavien som lanserades 2022, och att främja rättsstatsprincipen, demokratin och reformer i landet. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att öka det ekonomiska och tekniska biståndet för att stödja en snabb och effektiv EU-integrationsprocess för Moldavien, och begär särskilt att ekonomiskt stöd ska ges till Moldavien i form av direkt budgetstöd. Parlamentet efterlyser politiska informationsmöten med Moldavien före och efter rådets möten, i linje med nuvarande praxis för länderna på västra Balkan.

18. Europaparlamentet erkänner betydelsen av EU:s omfattande stödpaket på över 1,09 miljarder EUR i lån och bidrag sedan oktober 2021 för att stärka Moldaviens motståndskraft. Parlamentet välkomnar kommissionens utbetalning av ett bidrag på 10 miljoner EUR den 5 april 2023, som en del av den andra delutbetalningen av det pågående makroekonomiska stödet till Moldavien, som uppgår till totalt 150 miljoner EUR och som bör betalas ut fullständigt utan dröjsmål. Parlamentet förväntar sig att ytterligare 40 miljoner EUR i lån kommer att betalas ut i början av maj 2023. Parlamentet uppmanar kommissionen att snabbt betala ut de 105 miljoner EUR i budgetstöd som tillkännagavs i november 2022 för att stödja Moldaviens makroekonomiska och finansiella stabiliseringsinsatser. Parlamentet välkomnar den ytterligare ökning på 145 miljoner EUR av det makroekonomiska stödet som kommissionen föreslagit och bekräftar att det är redo att stödja denna åtgärd. Parlamentet efterlyser ett snabbt antagande av förslaget så att stödet kan betalas ut under 2023.

19. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att utarbeta det stödpaket för Moldavien som Europeiska rådet begärde den 23 mars 2023, och att se till att det är klart senast till rådets möte den 29 juni 2023, för att stärka Moldaviens motståndskraft, säkerhet, ekonomi och energiförsörjning och för att stödja landets väg mot EU.

20. Europaparlamentet betonar vikten av att så tidigt som möjligt ge Moldavien tillgång till EU:s finansiella instrument inför anslutningen. Parlamentet uppmanar kommissionen att så snart som möjligt lägga fram ett förslag om att se över IPA III-förordningen^(?), inbegripet ett förslag om att i tillräcklig utsträckning öka den totala budgeten för IPA III. Parlamentet betonar också vikten av att säkerställa synergier mellan EU-program och ytterligare resurser från EU och internationella finansieringsinstitutioner, medlemsstater och andra givare.

21. Europaparlamentet välkomnar de tillfälliga liberaliseringsåtgärderna för att stödja Moldaviens ekonomi genom att bevilja årliga tullfria tullkvoter för att kompensera förlusten av landets exportmarknader i Ryssland, Belarus och Ukraina. Parlamentet uppmanar EU att vidta snabba och betydande åtgärder för att liberalisera sina tullkvoter permanent i syfte att säkerställa förutsägbarhet och öka Moldaviens attraktionskraft på medellång till lång sikt för investerare, vilket den moldaviska regeringen begärt. Parlamentet konstaterar att eftersom jordbruket är en central ekonomisk sektor för Moldavien bör de ovannämnda åtgärderna också åtföljas av stöd till hållbarheten i Moldaviens jordbruksproduktion. Parlamentet uppmanar med tanke på Moldaviens lilla ekonomi och på grundval av positiva revisionsbedömningar EU att tillåta import av ytterligare moldaviska produkter av animaliskt ursprung och att inkludera moldaviska jordbrukare i kompensationsmekanismen för producenter som drabbats av marknadsstörningarna till följd av kriget i Ukraina.

22. Europaparlamentet fördömer Rysslands fortsatta användning av energiutpressning och uttrycker sitt stöd för Moldaviens ansträngningar att öka sin energitrygghet genom diversifiering av försörjningskällor, minskad förbrukning, inköp av energi på den europeiska marknaden och utveckling av sammanlänkingsinfrastruktur (t.ex. högspänningsledningarna Isaccea-Vulcănești och Suceava-Bălți) samt för Moldaviens skydd av sina medborgare genom en kompensationsplan för de mest utsatta grupperna via fonden för energisårbarhet. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att fortsätta stödja Moldavien i dess arbete med att uppnå energiberoende, bland annat genom att öka landets produktionskapacitet och konnektivitet, främja investeringar i förnybara energikällor och energieffektivitet samt genom diversifiering, och att samtidigt säkerställa miljömässig hållbarhet och sträva efter koldioxidneutralitet i linje med Moldaviens strategiska prioriteringar. Parlamentet uppmanar eftertryckligen EU att använda nödfinansiering för att stärka Moldaviens anslutning till EU:s elnät och minska landets beroende av energi från regionen Transnistrien. Parlamentet

(?) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1529 av den 15 september 2021 om inrättande av instrumentet för stöd inför anslutningen (IPA III) (EUT L 330, 20.9.2021, s. 1).

understryker den kritiska karaktären av EU:s och dess partners bidrag till att avhjälpa konsekvenserna av Rysslands aggressionskrig mot Ukraina för de moldaviska energipriserna och anser att ytterligare stöd bör ges vid behov. Parlamentet uppmuntrar Moldavien att fullt ut utnyttja mekanismen för gemensamma gasinköp genom EU:s energiplattform för att säkerställa landets försörjningstrygghet och tillgång till energi till överkomliga priser. Parlamentet uppmuntrar EU-institutionerna att bistå Moldavien i detta arbete.

23. Europaparlamentet uppmuntrar EU och dess institutioner att stödja Moldaviens ansträngningar att modernisera sitt betalningssystem för att uppfylla villkoren för integrering i det gemensamma eurobetalningsområdet (Sepa) och att vidta nödvändiga åtgärder för att uppnå målet att avskaffa roamingavgifter mellan Moldavien och EU, till en början genom att utvidga policyn "roaming som hemma" till Moldavien.

24. Europaparlamentet välkomnar förlängningen av avtalet mellan EU och Moldavien om liberalisering av godstransporter på väg till och med den 30 juni 2024, vilket kommer att göra det möjligt för Moldavien att fullt ut utnyttja alternativa exportvägar för att stödja sin ekonomi. Parlamentet välkomnar Moldaviens deltagande i transportgemenskapens arbete och uppmuntrar till ytterligare samarbete för att bana väg för Moldaviens fullständiga medlemskap i fördraget om upprättande av en transportgemenskap samt inrättandet av ett representationskontor för transportgemenskapen i Chişinău. Parlamentet uppmuntrar transportgemenskapens sekretariat att stödja utarbetandet av en handlingsplan för införlivandet av EU:s regelverk på transportområdet i nationell lagstiftning.

25. Europaparlamentet uppmuntrar EU att ytterligare stödja återställandet och uppgraderingen av järnvägsinfrastrukturen i Moldavien, liksom hamnen i Giurgiuleşti, som en del av en lösning på regionala och globala problem med livsmedelsförsörjningen och som ett sätt att stödja Moldaviens och Ukrainas ekonomier.

26. Europaparlamentet välkomnar Moldaviens anslutning till programmet EU för hälsa och uppmuntrar kommissionen att erbjuda ytterligare stöd till Moldavien för lanseringen och genomförandet av programmet.

27. Europaparlamentet uppmuntrar anordnandet av bilaterala parlamentariska möten mellan parlamenten i medlemsstaterna och Moldaviens parlament samt mellan kommissionen och Moldaviens regering, och rekommenderar att man överväger olika sätt att tidigarelägga den tidpunkt då observatörer från Moldavien skulle kunna tillträda sina platser i Europaparlamentet, till exempel genom att koppla det till avslutandet av förhandlingarna om specifika kluster. Parlamentet uttrycker sin villighet att bidra till att stödja och stärka den parlamentariska demokratin i Moldavien, bland annat genom Jean Monnet-dialogen, när det är lämpligt i dess inhemska sammanhang.

28. Europaparlamentet påminner om att en konsolidering av Moldaviens administrativa kapacitet är ett centralt krav som fastställs i kommissionens yttrande av den 17 juni 2022. Parlamentet noterar konsekvenserna av Rysslands krig mot Ukraina för Moldaviens ansträngda budget och administrativa kapacitet. Parlamentet uppmuntrar i detta avseende de moldaviska myndigheterna att fortsätta sina ansträngningar för att öka kvaliteten och kapaciteten hos den personal inom den offentliga förvaltningen som arbetar med EU-anslutningen. Parlamentet uppmuntrar kommissionen att utstationera EU-tjänstemän till moldaviska ministerier. Parlamentet uppmuntrar kommissionen att, med tanke på Moldaviens utmaningar och status som kandidatland till EU, ytterligare öka sin personalkapacitet när det gäller att hantera och stödja Moldaviens anslutningsprocess, både i Bryssel och i Chişinău, och till inrätta en särskild enhet för Moldavien inom kommissionens generaldirektorat för grannskapspolitik och utvidgningsförhandlingar (GD NEAR).

29. Europaparlamentet betonar att samarbete med och medverkan av det civila samhället i beslutsprocesser kommer att utgöra grunden för ett framgångsrikt genomförande av de reformer som krävs för att föra Moldavien närmare EU. Parlamentet uppmuntrar EU-institutionerna och medlemsstaterna att öka sitt stöd till det civila samhället i Moldavien.

30. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, Europarådet, Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa, Förenta Nationerna, Republiken Moldaviens president, regering och parlament samt till Ryska federationen.